

ΤΟ ΦΟΝ ΤΟΥ ΚΟΛΟΜΒΟΥ.

Ἀπερίγραπτος χαρά καὶ ἀγαλλίασις ἐπεκράτει τῇ 15. Μαρτίου τοῦ ἔτους 1493. ἐν τῇ μικρᾷ πολίχνῃ τῆς Ἰσπανίας Πάλω. Ὑπὸ τὸν ἦχον τῶν κωδῶνων ἐξῆλθον σύμπαντες οἱ κάτοικοι αὐτῆς καὶ ἐπορεύοντο ὡς ἐν πομπῇ πρὸς τὴν παραλίαν, ὅπως χαιρετίσωσι τοὺς τολμηροὺς θαλασσοπόρους, οἵτινες πρὸ ἑπτὰ καὶ ἡμίσεως μηνῶν εἶχον ἀποπλεύσει ἐντεῦθεν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ ν' ἀνακαλύψωσι τὸ ἀντίθετον ἄκρον τοῦ παλαιοῦ κόσμου, καὶ ἀνεκάλυψαν τὸν νέον κόσμον. Ἐχαιρον καὶ ἡγάλλοντο, ὅτι ἀνεκάλυφθη ἡ νέα οὁδὸς πρὸς τὰς μυθώδεις χώρας τῆς Ἰνδικῆς καὶ τὴν χρυσοφόρον νῆσον Τσιπαγκού, ὅτι τὸ ὄνειρον τοσούτων αἰώνων ἐξεπληρώθη καὶ δὲν ἠδύναντο ἀκόμῃ οὐδὲ κἂν νὰ μαντεύσωσιν, ὅτι ἡ πραγματικότης ἦτο πολὺ ὑπερτέρα πάντων τῶν ὀνειροπολημάτων τῶν προηγουμένων χρόνων καὶ ὅτι διὰ τοῦ Κολόμβου εἰς τὴν παλαιὰν γῆν προσετέθη μία ἀκόμῃ ἀπεραντος καὶ ἀχανὲς ἡπειρος. Τίς ἐσκέπτετο τότε ἐν Πάλω, ὅτι ὁ καταπλέων θαλασσοπόρος ἐπέστρεφεν ἐκ τοῦ νέου κόσμου; Ἐτι ὀλιγώτερον ἐγίνωσκε τοῦτο ὁ εὐτυχὴς Γενουήνσιος, ὅστις ἐν θριάμβῳ διέσχισε τὴν Ἰσπανίαν σπεύδων πρὸς τὴν ἐν Βαρκελόνη συνηγμένην αὐλὴν τοῦ βασιλέως. Πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης παρέταξε τὴν μεγάλην του συνοδίαν προτάξας τὰ τρανώτατα μαρτύρια τοῦ κατορθώματός του. Καὶ ἐν πρώτοις ἐβλεπέ τις ἐκεῖ τοὺς πρώτους Ἰνδοὺς, οἵτινες ἐπάτησαν εὐρωπαϊκὸν ἔδαφος, φέροντας τὴν ἀλλόκοτον ἐθνικὴν αὐτῶν στολὴν, τούτους παρηκολούθουν ἄνδρες, φέροντες τὰ προϊόντα τῶν ἀνακαλυφθεισῶν νήσων καὶ ἑκθαμβος ἠτένιζεν ὁ ἀπειροπληθὴς ὄχλος τὰ χρυσεῖα σκεύη, λαμπόντα καὶ σπινθήροβολοῦντα ἐντὸς ἀνοικτῶν κανίστρων, ἀπεθαύμαζε τὰ ὀγκώδη καὶ βαρέα δέματα τοῦ βάμβακος καὶ τὰ πλήρη πεπéρεως κιβώτια, ἐθεᾶτο τοὺς ποικιλοχρόους ψιττακοὺς καὶ περιέργως ἀλλὰ μάτην ἠρώτα νὰ μάθῃ τὰ ὀνόματα τῶν ἄλλων παραδόξων πτηνῶν, τὰ ὅποια μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης οὐδεὶς τῶν σοφῶν τοῦ παλαιοῦ κόσμου δὲν εἶχε γνωρίσει οὐδὲ περιγράψει. Καὶ ὅπσθεν τῆς μυθώδους ταύτης καὶ μεγαλοπρεποῦς συνοδίας ἐβαινεν ἐφιππος ὁ Κολόμβος, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν ἀρίστων ἵπποτων καὶ πρώτων εὐπατριδῶν τῆς Ἰσπανίας! Οὐδὲν λοιπὸν ἄπορον ἂν ἄμα τῇ εἰσόδῳ τοῦ μεγαλεπήβολου ἀνδρὸς ὁ τε βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἠγέρθησαν τοῦ θρόνου των καὶ τὸν πρὸ αὐτῶν γονυπετήσαντα ἄνδρα ἔσπευσαν ν' ἀνεγείρωσι καὶ ἀναγκάσωσι παρ' αὐτοῖς νὰ καθήσῃ.

Καὶ ἔφθασε λοιπὸν οὕτως ὁ Κολόμβος εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τέλους ἦτο πεπωμένον ἐκ τῆς πείρας νὰ μάθῃ, ὅτι ἀγνωμοσύνη εἶνε ἡ ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτῳ ἀμοιβή καὶ ὅτι μετὰ τὸν θάνατον μόνον ἡ δάφνη τῆς δόξης του θ' ἀναδώσῃ τὸ χλοερώτερον καὶ εὐωδέστερον φύλλον.

Διηγοῦνται ὅτι μικρὸν μετὰ τὴν θριαμβευτικὴν ταύτην εἰσόδον εἰς Βαρκελόνην ὁ καρδινάλιος Μενδόζας παρέθηκε μέγα συμπόσιον πρὸς τιμὴν τοῦ Κολόμβου. Τὸν ἤδη εὐνοούμενον καὶ πανίσχυρον ἄνδρα ἐσέβετο καὶ ἐθυσία καὶ ἡ αὐλὴ καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ συμποσίῳ ἐκεῖνῳ παρήσαν πάντες, οἱ τε φίλοι αὐτοῦ καὶ οἱ ἐχθροί. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἔπνεον ἐν κρυπτῷ τὰ μένεα κατὰ τοῦ ξένου, ὅστις εἶχε κρούσει ποτὲ τὴν πύλην τῆς μονῆς τῶν Φραγκισκάνων Παβίδα ὡς ἐπαίτης, κατατρυχόμενος ὑπὸ τῆς πείνης, καὶ ὅστις ἤδη

ἔφερεν εἰς τὸν θρόνον τῆς ὑπερηφάνου Ἰσπανίας, τόσην δύναμιν καὶ δόξαν. Ἐν τῷ φθόνῳ αὐτῶν ἠγωνίζοντο νὰ μειώσωσι τὴν ἀξίαν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κολόμβου καὶ νὰ παραστήσωσιν αὐτὸν ὡς ἀπλοῦν τινα μόνον, ἀλλ' εὐτυχῇ τυχοδιώκτην, ἐπιδεξίως κατορθώσαντα νὰ διεξαγάγῃ ξένα σχέδια. Καὶ ἐν τῷ συμποσίῳ ἐκεῖνῳ εἰς τῶν αὐλικῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ τοῦ νὰ ἐκφράσῃ διὰ λόγων τὸ ἀναφύμενον τοῦτο εἰδεχθὲς αἰσθημα. Δολίως ἠρώτησε τὸν ναύαρχον, ἂν ἀληθῶς τὸ ὁ ἐξετέλεσεν ἔργον ἦτο τόσον δυσχερὲς καὶ ἂν ἄλλος τις, ὀλιγώτερον ἀγχίνους καὶ τολμηρὸς, δὲν ἤθελεν ἐπίσης δυνηθῇ νὰ τὸ διεξαγάγῃ.

Τότε, λέγεται, ὁ Κολόμβος ἀπηύθυνεν αὐτῷ τὴν ἀντερώτησιν, ἂν ἠδύνατο νὰ στήσῃ ὦν ὄρδιον ἐπὶ τῆς λείας τραπέζης. Πάντες ἔσπευσαν νὰ τὸ δοκιμάσωσιν, ἀλλ' οὐδεὶς κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ, ἕως οὗ ὁ Κολόμβος ἀρπάσας ἐν τοιοῦτον, ἐθράυσε τὴν ἄκραν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης, οὕτως, ὥστε ἔστη τὸ ὦν. Οὕτω δὲ ἠθέλησε ν' ἀποδείξῃ εἰς τὸν ἐναντίον, ὅτι δὲν ἀρκεῖ τις νὰ γνωρίξῃ μόνον ὀρισμένον τι σχέδιον, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ἐπίσταται τοὺς τρόπους καὶ τὰ μέσα, καθ' ἃ τὸ σχέδιον τοῦτο εἶνε δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ.

Ταῦτα λέγουσιν οἱ μεταγενέστεροι χρονολογῶντες ἐν τοῖς ἱστορίμασιν αὐτῶν καὶ προσθέτουσιν, ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο γινώσκουσι μόνον ἐξ ἀκοῆς. Δικαίως ὅμως κάμνουσι τὴν δικαιολογητικὴν ταύτην προσθήκην, διότι ἡ ἀφήγησις ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἱστορικῶν ἐκείνων ἀνεκδότων, τὰ ὅποια λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν χρονικῶν περιστάσεων συντομώτατα καὶ προσφυέστατα διαφωτίζουν ὀρισμένα τινα συμβεβηκότα. Καὶ ἀληθῶς δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν κἄν ἐν παράπονον, ὅτι μέχρις ἡμῶν διεσώθη ὁ μῦθος περὶ τοῦ ὦο τοῦ Κολόμβου, διότι ἐξ αὐτοῦ ἐμάθομεν ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡδὴ ἡμῶν ἡλικίας τὴν πικρὰν ἀδικίαν, δι' ἧς ὑπὸ τῶν συγχρόνων ἀντημεφθῆσαν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μεγάλου θαλασσοπόρου.

Τὸ αὐτὸ διὰ τοῦ ὦο τέχνασμα ἐγίνωσκον καὶ ἄλλοι πρὸ τοῦ Κολόμβου. Οὕτω λέγεται ὅτι ὁ ἀρχιτέκτων Φίλιππος Βρουνελλέσκης, ὅτε ἐν ἔτει 1421 μετεκλήθη εἰς Φλωρεντίαν ὅπως ἐπιστεγάσῃ διὰ θόλου τὸν τότε οἰκοδομηθέντα καθεδρικὸν ναὸν τῆς Σάντα Μαρίας δὲλ Φιόρε, ὑπέβαλεν εἰς τοὺς περιέργους αὐτοῦ ἀντιζήλους τὸ αὐτὸ τοῦ ὦο αἰνίγμα. Οὗτοι ἐβίαζον ἀκαταπαύστως τὸν τεχνίτην νὰ τοῖς ἐπιδείξῃ τὸ σχεδιάσμα του, ἀλλ' αὐτὸς ἀντὶ τοῦτου προέτεινεν αὐτοῖς νὰ στήσωσιν ἐν ὦν ἐπὶ τῆς ἄκρας του. Ὅτε δὲ κατόπιν γνωσθέντος τοῦ πράγματος ἀνεφώνουν, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐγνώριζον τὸ τέχνασμα, ἀπήντησε γελῶν ὁ Βρουνελλέσκης ὅτι ἐπίσης θὰ ἤξευρον καὶ αὐτοὶ νὰ κατασκευάσωσι τὸν θόλον τῆς ἐκκλησίας, ἐὰν ἐβλεπον τὰ διάφορα αὐτοῦ σχεδιάσματα.

Ἀλλὰ περὶ τούτων δὲν μᾶς μέλει· οἱ περὶ τὴν φιλολογίαν καὶ τὰ λοιπὰ ἀσχολούμενοι ἄς ἀνεύρωσι πόθεν ἀληθῶς ἐπηγάσεν ἡ παράδοσις καὶ ἂν ἦνε ἀληθής. Ὁ καλλιτέχνης λαμβάνει τὴν ὑπόθεσίν του, χωρὶς νὰ ἐξετάξῃ περὶ τῆς αὐστηρᾶς αὐτῆς ἀληθείας, ἀμέσως ἐκ τοῦ βίου, καὶ διὰ νὰ παραστήσῃ τὸν κατα τοῦ φθόνου καὶ τῆς κακίας παλαιόντα Κολόμβον οὐδὲν ἄλλο καταλληλότερον θέμα ἠδύνατο νὰ εὔρῃ πρὸς ἐκλογὴν. Ἰδοὺ, μᾶς παρουσιάζει τὸν τολμηρὸν

ΤΟ ΨΟΝ ΤΟΥ ΚΟΛΟΜΒΟΥ.
Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Leo-Reiffenstein.

ναύαρχον ἀπαξ ἔτι θριαμβεύοντα κατὰ τοῦ σμήνους τῶν αὐλικῶν. Καὶ θὰ ἐγείρῃ μὲν πολλάκις ἀκόμη τὴν ἀγκυραν, καὶ θ' ἀναπετάσῃ τὰ ἱστία, πλέων πρὸς τὸν νέον κόσμον, ἀλλ' ἐν θριάμβῳ οὐδέποτε πλέον θὰ καταπλεύσῃ. Ὡς κατηγορούμενος παρουσιάζεται μετὰ τὸν δεύτερον αὐτοῦ πλοῦν εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν, δέσμιος ἀναγκάζεται νὰ παλιν-

στήσῃ τὸ τρίτον εἰς Ἰσπανίαν, στερήσεις καὶ βασάνους θεωρεῖ κατὰ τὸ τέταρτον αὐτοῦ ταξίδιον, ἕως οὗ τέλος ἐν τῷ ἡμέρῳ Βαλλαδολίδῳ τὴν καταπονηθεῖσαν αὐτοῦ ψυχὴν λύει τῶν καταθλιπτικῶν αὐτῆς δεσμῶν ὁ εὐσπλαγχνος ἄγγελος τοῦ θανάτου.

ΠΑΛΑΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗ.

Ἡ καταμέτρσις τῆς γῆς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. — Εὐδοξος ὁ Κνίδιος, ἀρχαῖος φιλόσοφος τῆς Ἑλλάδος, ἀκμάσας περὶ τὸ 370 π. Χ. ἦτον ὁ πρῶτος γεωγράφος, ὅστις διήρесе τὴν γῆν εἰς ζώνας. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, τοῦ ὁποῦ αἱ κατακτητικαὶ ἐκστρατεῖαι κατὰ φυσικὸν λόγον λίαν συνετέλεσαν εἰς τὴν πρόσδον τῆς γεωγραφικῆς ἐπιστήμης, ἐγένετο ἡ πρώτη δοκιμὴ πρὸς καταμέτρησιν τῆς περιφερείας τοῦ ἡμετέρου πλανήτου. Ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ ἐπιχειρήσας τὴν καταμέτρησιν ταύτην, εἶπεν ὅτι ἡ περιφέρεια τῆς γῆς εἶνε ἴση πρὸς 400,000 σταδίων, ἥτοι 10,000 γεωγραφικῶν μιλίων (τὸ διπλοῦν δηλαδὴ τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως). Μόλις μετὰ παρέλευσιν 150 ἐτῶν Ἑρατοσθένης, ὁ ἑφορος τῆς ἀλεξανδρινῆς Βιβλιοθήκης, ἐπεχείρησε τὴν πρώτην ἀσφαλῆ καταμέτρησιν τῆς γῆς βοηθούμενος ὑπὸ τῆς σκιᾶς ἡλιογνώμονος, τεθειμένου ἐντὸς σκάφης. Ἐν Συήνῃ, ἀρχαία πόλις παρὰ τὸν μικρὸν καταρράκτην τοῦ Νεῖλου, ἡ σκιὰ αὐτῆς ἦτον ἴση πρὸς τὸ μῆδέν, διότι ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο σχεδὸν ὑπὸ τὸν τροπικὸν κύκλον. Ἐν Ἀλεξανδρίᾳ ἡ σκιὰ ἦτον ἴση πρὸς 1/60 τῆς σκάφης, ἐντεῦθεν δὲ συνεπέραναν ὁ Ἑρατοσθένης, ὅτι ἡ περιφέρεια τῆς γῆς εἶνε πεντηκοντάκις μεγαλειτέρα τῆς ἀπὸ Συήνης εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀποστάσεως, ἴσης πρὸς 5000 σταδίων. Τοιοῦτοτρόπως ὑπελόγησε τὴν γῆν περιφέρειαν ὡς ἔχουσιν μῆκος 350,000 σταδίων, ἥτοι 6250 μιλίων. Ἄν καὶ ἡ καταμέτρησις αὕτη πάλιν ἦτον ἐσφαλμένη, καὶ τὰ ἐξαγόμενα αὐτῆς μὴ σύμφωνα ἀκριβῶς πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐν τούτοις ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν καὶ νὰ θεωρήσωμεν ὡς μέγα ἐπιστημονικὸν κατόρθωμα τὸ ἔργον τοῦ Ἑρατοσθένους, δυνηθέντος τῇ βοηθείᾳ λίαν ἀτελῶν μέσων νὰ προσεγγίσῃ τὸσον εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἰππάρχος ὁ ἐκ Νικαίας, ἀκμάσας ἐν Ῥόδῳ ἀπὸ τοῦ 185 μέχρι τοῦ 165 π. Χ. ἠῤῥησε τὸν ὑπὸ τοῦ Ἑρατοσθένους εὐρεθέντα ἀριθμὸν τῶν σταδίων εἰς 252,000 σταδίων, καὶ τοῦτο, ἵνα δι' ἐκάστην μοῖραν σχηματίσῃ τὸν στρογγύλον ἀριθμὸν τῶν 700 σταδίων. Εἰς τὸν μαθηματικὸν τοῦτον χρεωστοῦμεν τὴν διαίρεσιν τοῦ κύκλου εἰς 360 μοίρας. Τρίτην καταμέτρησιν τῆς γῆς ἐπεχείρησεν Ποσειδώνιος ὁ ἐκ Σάμου, ἀκμάσας ἀπὸ τοῦ 90 μέχρι τοῦ 46 π. Χ. καὶ ἐν ᾧ τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ Ἑρατοσθένους καὶ Ἰππάρχου εὐρεθέντα ἐξαγόμενα ἦσαν λίαν ὑπερβολικά, τούτου πάλιν οἱ ὑπολογισμοὶ ἐδείκνυντο ὑπέρμετρον ἐλάττωσιν ἐκείνων, διότι περιώριζον τὴν γῆν περιφέρειαν εἰς μόνον 180,000 σταδίων, ἥτοι 4500 γεωγραφικῶν μιλίων. Περὶ ἄλλων τινῶν καταμετρήσεων τῆς γῆς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα οὐδὲν γνωσκόμεν· οὐδεὶς ἀτυχῶς δύναται νὰ μῆς διαβεβαιώσῃ, ὅτι δὲν ἔγιναν τοιαῦτα καὶ ὅτι δὲν κατεστράφησαν κατὰ τὸ διάστημα τῶν αἰώνων δουλείας καὶ ἐθνικῆς καταπίεσεως ὅπως καὶ ἀπειράριθμοι ἄλλοι καὶ ἀνεκτίμητοι πιδανῶς θησαυροὶ τῆς προγονικῆς ἡμῶν σοφίας.

Περὶ χωρογραφικῶν χαρτῶν. — Κατὰ πολλὰς νεωστὶ γενομένας ἐρεῦνας καὶ μελέτας περὶ τῆς ἐν τῷ πολιτισμῷ ἀναπτύξεως τῶν διαφορῶν λαῶν τῆς ὑψηλῆς ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ χαρτογραφία παρὰ τοῖς ἀγρίοις καὶ ἐντελῶς ἀπολιτίστοις λαοῖς δὲν εἶνε τὸσον ἄγνωστος, ὅσον δικαιοῦμεθα νὰ πιστεύσωμεν. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐρευνῶν τούτων παρέβαλον πρὸς ἄλληλα καὶ εὖρον, ὅτι οἱ νομαδικὸν βίον διάγοντες ἄγριοι λαοὶ πολὺ καλ-

λίτερα γινώσκουσι τὴν τοπογραφίαν τῆς χώρας παρὰ τοῖς γεωργικοῖς, ἐν ᾧ ὁ ἑτέρος πάλιν παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις ἔδνεσιν ἡ χαρτογραφία ἀνεπτυγμένη λίαν βραδέως καὶ ἀναλόγως πρὸς τὰς περιστάσεις τῶν διαφορῶν ἐποχῶν. Ὁ ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τῆς πόλεως Hereford εὕρισκόμενος καὶ κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα χαραχθεὶς χάρτης τῆς γῆς, ὁ ἀρχαιότατος πάντων, διακρίνεται μόνον ἐπὶ ἐκτάτῳ ἀτελείᾳ, ἐν ᾧ ἅμα ἐτέθη εἰς χρῆσιν ἡ πυξὶς ἥρχισαν συγχρόνως νὰ κατασκευάζωσι καὶ χωρογραφικοὺς χάρτας κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐπιστήμης. Ἀπ' ἐναντίας παρὰ πολλοῖς τῶν ἀγρίων λαῶν, ὡς παρὰ τοῖς Τουρκίᾳ ἐν Σαχάρα, τοῖς Βακείμοις ἐν τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ, τοῖς Ἀφίοις ἐν τῇ ἀνατολικῇ Ἀσίᾳ καὶ παρὰ τοῖς Παιούτε ἐν τοῖς ἀπεράντοις ἀμερικανικοῖς ὁροπέδιοις, παρετηρήθη μεγάλη καὶ ἀπίστευτος σχεδὸν δεξιότης περὶ τὸ χαράσσειν χάρτας. Ἐν ἔτει 1850 ὁ Ἑσκιμῶς Καλλιχερούας ἐχάραξε χάριν τοῦ πλοίαρχου Ὁμμανῆ καλὸν χάρτην τῶν ἀκτῶν ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰόρκι μέχρι τῆς νήσου Λίττελτον. Ὅτε ὁ Κόκ ἐῖχεν ἀφικθῆ εἰς Πολυνήσιαν, εἷς τῶν ἐκεῖ ἰθαγενῶν ἐσχεδίασε δι' αὐτὸν ἐκ τοῦ προχείρου χάρτην τοῦ ἐκεῖ ἀρχιπελάγους ἐπὶ μήκους 40' καὶ 20' πλάτους. Ὁ Κορτέζ εὗρε παρὰ τοῖς Μεξικανοῖς τελείους χάρτας τῆς χώρας, τῶν ἀκτῶν, τῶν ὁδῶν, τῶν γηπέδων, ὅμοιοι δὲ, ἀλλ' ὀλίγον τι ἀτελέστεροι, εὐρέθησαν καὶ ἐν Περουβίᾳ.

Καὶ αὐτοὶ οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς Αἰγύπτου ἦσαν πολὺ ἐπιδέξιοι εἰς τὸ νὰ χαράσσουσιν χάρτας, διότι περὶ τὸ ἔτος 1400 π. χ. ἐγράφη ὁ παλαιότατος καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐν Τουρίνῳ διατηρούμενος χάρτης τῆς Αἰγύπτου. Ταυτοχρόνως σχεδὸν ἐγράφη κατὰ διαταγὴν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ πρῶτος χάρτης τῆς ἐπηγγελμένης γῆς, ὡς δυνάμεθα νὰ πεισθῶμεν ἀναγινώσκοντες ἐκ τῆς ἱερᾶς Γραφῆς τὸ βιβλίον Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, 18, 9. Ὁ Ῥώσος περιηγητὴς Βεγγιουκὼφ εὗρε καλοὺς χάρτας παρὰ τοῖς Μογγόλοις, γνωστὸν δὲ εἶνε, ὅτι οἱ ἰαπωνικοὶ χωρογραφικοὶ χάρται διακρίνονται ἐπὶ μεγάλῃ λεπτομερείᾳ καὶ εἶνε διεξεργασμένοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς κλίμακα μέχρις 1:27,000.

Ἀπὸ χιλιάδων ἐτῶν οἱ ναοὶ τῆς Αἰγύπτου διατηροῦσιν ἐν σιωπῇ τὰ μυστήρια τοῦ παναρχαίου κόσμου, διὰ δὲ τῶν ἀλλοκτόνων αὐτῶν κοσμημάτων καὶ τῶν φανταστικῶν λαβυρίνθων παρέχουσιν ἡμῖν ἄλλα δυσεπίλυτα αἰνίγματα, ἅτινα πολλὰκις προσεπάθησαν νὰ ἐξηγήσωσι διὰ σοφῶν μόνον ὑποθέσεων. Οἱ ναοὶ οὗτοι τῶν νεκρῶν ὀλίγους τινὰς μόνον καὶ ἀσφαεῖς φθόγγους ἐκπέμπουσι, συλλαβὰς λέξεων μὲ ὑψηλὰς ἐννοίας, ἃς νομίζομεν ἐνίοτε ὅτι κατενόησαμεν. Αἱ κλεῖδες, δι' ὧν θὰ ἡδυνάμεθα νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τοὺς μυστηριώδεις ἐκείνους χρόνους, ἀπωλέσθησαν καὶ οὐδέποτε βεβαίως θὰ κατορθώσωμεν νὰ σχηματίσωμεν τελείαν ἰδέαν περὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ λαοῦ ἐκείνου καὶ τῶν μνημείων, ἅτινα ἀφῆκεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ ναὸς τοῦ Ἐδφοῦ, ὅστις μετὰ τὴν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου (τῇ 332 π. Χ.) ἀνοικοδομήθη, μεθ' ὅλα ταῦτα ἔχει μεγίστην σπουδαιότητα διὰ τοὺς ἀρχαιολόγους, διότι αἱ ἐπιγραφαὶ τοῦ ἀναφέρονται εἰς ἱστορικὰ γεγονότα, πλῆθος δὲ γνωστῶν ὀνομάτων ἐν αὐταῖς παρέχει τὴν εὐκολίαν πρὸς ἐξήγησιν ἄλλων ἀγνώστων συμβόλων.

Μόνον ὁ μέγας ποιητὴς δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν σύγχρονον αὐτῷ ποιήσιν, εὐκολώτερα δὲ δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν τὴν ποιήσιν τὸν παρελθόντος καὶ ἐπίσης εὐκολώτερα εἶνε εἰς ἡμᾶς ἡ ἐκφορὰς τῆς γνώσεως ταύτης.

Ἐρ. Χάινε.

Γλίσχρα εὐεργεσία καταντᾷ σχεδὸν προσβολή. *Ἐ. Λεσχονβέ.*

Τὴν καρδίαν ὁ πλοῦτος καθιστᾷ ταχύτερον σκληρὰν ἢ τὸ ὠδὸν ζέον ὕδωρ.

A. Borne.

Ἡ ὠραιότης εἶνε ἄδωρον δῶρον, διότι τὸν κάτοχον αὐτῆς καθιστᾷ μάταιον, ἀφανίζομένην δέ, ἀφίνει αὐτὸν περιλυπὸν καὶ κενόν. *Χέρδερ.*

Ἀγαθὴ πρῆξις εἶνε ἀκόμη καὶ ἐὰν μόνον ἀφίηται τὴς τῶν ἄλλους νύ ᾗνε ἀγαθοὶ πρὸς αὐτόν.

Ἀουεμπιαχ.

Δυστυχέστατος καὶ ἀξιοθρήνητος ἄνθρωπος εἶνε ἐκεῖνος, ὅστις, ἐν ᾧ ἐν τῷ στήθει τοῦ ἐγκρύπτει τὰ ὑψηλότερα αἰσθήματα, εἶνε βιασμένος ἐνεκα τῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ ὀλικῆς καταστάσεως νὰ συγκινηθῇ καὶ νὰ συναναστρέφεται μὲ κοινότατα καὶ αἰσχροτάτα ὄντα. Εἶνε τὸ αὐτὸ, ὡς νὰ ἔχη τὴν μὲν κεφαλὴν εἰς τὸν οὐρανόν, τοὺς δὲ πόδας εἰς τὸν δυσωδέστατον βόρβορον.

Πλείστοι ὅσοι διαπρέπουσιν ἐπ' ἀρεταῖς! Ἀλλ' ἂν παρατηρήσωμεν αὐτὰς εἰς τὸ φῶς, θὰ βεβαιωθῶμεν ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο συνίστανται ἢ εἰς ἔλλειψιν μεγάλων κακιῶν.

Τὸ μέγιστον τοῦ ἀνθρώπου σέμνωμα πρέπει νὰ ᾗνε τὸ νὰ καταστῇ ὅπου δῆποτε ἀπαραίτητος.

Gutzkow.